

VRIENDEN VAN
MARKIEZENHOF

Nu in
het Markiezenhof:

Wouw!

Archeologische vondsten in het
grootste kasteel van Nederland

24 februari t/m 23 juni
2024

Beste vrienden

NIEUWS BRIEF

Unieke vondst op najaars-
bijeenkomst Vrienden

Markiezenhof als
'onthaalcentrum'

Aangenaam...

Wat de Zeeridder zag

Word ook Vriend

Elk jaar brengt weer nieuwe
verrassingen met zich mee, maar
2024 is voor het Markiezenhof
en de Vrienden van het
Markiezenhof een bijzonder
spannend jaar.

U heeft ongetwijfeld vernomen
van de plannen van de gemeente
om te onderzoeken of het
museum het Markiezenhof
zelfstandig de toekomst in kan
gaan. Om dit voor te bereiden is
een kwartiermaker benoemd. In
deze nieuwsbrief kunt u nader
kennis maken met hem en zijn
rol in deze verzelfstandiging.

Intussen gaan de activiteiten
in het Markiezenhof gewoon
door. Eind februari is de
tentoonstelling "Wouw!" van
start gegaan. Een tentoonstelling
de u nader laat kennis maken
met wat ooit het grootste
kasteel van Nederland was. In
de loop van de maand maart
zal de oevre-tentoonstelling
van de Bergse kunstenaar Jan
Wessendorp van start gaan.
En dan zijn er nog de
activiteiten die rondom deze

**Het Markiezenhof is en
blijft leuk om te bezoeken**

tentoonstellingen worden
georganiseerd. Kortom, het
Markiezenhof is en blijft leuk om
te bezoeken. We zien u graag bij
een volgend bezoek!

Met uitnodigende groet,

Helène van Oorschot

SAVE THE DATE
11 APRIL VANAF 19:30 UUR

Klaas Plompen toont de originele oprichtingsverklaring.

Giel Jansen gaf een lezing bij de overhandiging van het landschapsschilderij van Albert van de Laarschot.

Ward Warmoeskerken in gesprek met wethouder Letty Demmers.

Oprichtingsverklaring gemeentemuseum boven water

Unieke vondst op najaarsbijeenkomst Vrienden

De originele stichtingsverklaring van het Bergse gemeentemuseum is boven water: een verzamelaar had het document in zijn bezit. Zondag 26 november is de akte overhandigd aan het museum, tijdens de jaarlijkse najaarsbijeenkomst van de Vrienden van het Markiezenhof. Ook is de museumcollectie aangevuld een schilderij van verzetsman en kunstschilder Albert Charles Jean van de Laarschot (1881-1945) – die tevens tot de oprichters van het museum behoort.

door: Han Verbeem

Het oprichtingsdocument vermeldt verder de namen van toenmalig voorzitter A.J. Juten, secretaris B.M. Roem en archivaris Corneel Sloomans als gemeentelijk vertegenwoordiger. Als datum staat vermeld: 15 december 1932. Van de Laarschot was in de beginjaren

penningmeester van zowel het museum als van, wat destijds heette, de Geschiedkundige Kring Het Markiezaat.

Onderzoek

Verzamelaar Klaas Plompen kreeg de akte twee jaar geleden in zijn bezit. Hij vindt dat de

stichtingsverklaring beter thuis hoort bij het museum zelf, zegt hij tijdens de overhandiging. Volgens museummedewerker Bart van Eekelen gaat het om een unieke vondst. Het ingelijste papier zal geen plaats in de vaste museumopstelling krijgen. "Daarvoor is het papier te kwetsbaar." Het gaat in het depot, waar het bewaard wordt voor verder onderzoek.

Schilderij

Een tweede overhandiging is een landschapsschilderij van Van de Laarschot, voorstellende de zandverstuiving in de bossen bij De Kloof. Albert van de Laarschot ging vaak schilderen

Ward Warmoeskerken in gesprek met Toine van der Velden.

Het landschapsschilderij van Albert van de Laarschot.

in deze omgeving, vlakbij de vliegbasis van Woensdrecht. Eigenlijk was het een dekmantel voor zijn verzetswerk: hij maakte aantekeningen van de aanvliegroutes van Duitse gevechtstoestellen. Tegen het einde van de oorlog is Van de Laarschot verraden en opgepakt, hij overleed uiteindelijk in concentratiekamp Sachsenhausen.

In De Waterschans verscheen in 2015 een uitgebreid artikel over Albert van de Laarschot.

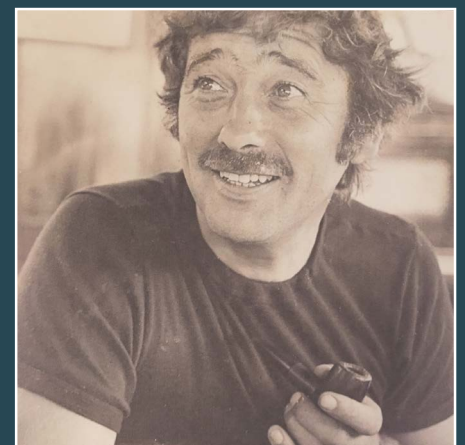
Jan Bakker

* 1935 - † 2024

Op 25 februari 2024 is Jan Bakker overleden. Voor vele vrienden vast een bekend en geliefd figuur. Tot een paar jaar geleden was hij penningmeester van onze Stichting Vrienden van het Markiezenhof. Hij was altijd de vrolijke noot tijdens de bestuursvergaderingen, maar serieus als het om de centen ging. Wij zijn hem nog altijd dankbaar voor zijn jarenlange belangeloze inzet.

In een overvolle Hofzaal is op 1 maart afscheid genomen van Jan. Niet voor niets was gekozen voor zijn geliefde Markiezenhof. Het was een prachtig ontroerend afscheid met een lach en een traan.

Wij wensen zijn vrouw, naaste familie en vrienden veel sterkte met dit enorme verlies.

Anderhalf miljoen voor een (beleef)bare Schelde met Markiezenhof als 'onthaalcentrum'

De Zuiderwaterlinie krijgt anderhalf miljoen euro Europese subsidie voor het (be)leefbaar maken van de Schelde. Donderdag 7 december 2023 namen de wethouders van Bergen op Zoom, Steenbergen en Tholen de cheque in ontvangst. Het geld gaat naar drie projecten: herstel van de stad Reimerswaal, een 'onthaalcentrum' in het Bergse Markiezenhof en het zichtbaar maken van de fortelinie langs de Eendracht.

door: Han Verbeem

Volgens Claartje Rijkers van het Markiezenhof zal een speciale 'museummaker' aan de slag gaan met deze onthaalfunctie. Daarbij krijgt de maquette van de 18e-eeuwse vestingstad een prominente rol in de museumopstelling – zo vertelt ze tijdens de bijeenkomst in de Hof van de Ram, het heemhuis van Halsteren. Tientallen cultuurliefhebbers en vertegenwoordigers van erfgoedorganisaties woonden de aftrap van het project bij.

Fortelinie

De Zuiderwaterlinie is een samenwerkingsverband van gemeenten, provincie en erfgoedorganisaties. Zo worden fortelinies en verdedigingswerken weer in beeld gebracht met informatieborden langs fietsroutes. Bij gemaal De Pals ligt bijvoorbeeld het fort Zeeland, direct in de dijk van de Schelde-Rijnverbinding. Pal naast het fort komt het veelbesproken TenneT-hoogspanningsstation. "Je zou het als een bedreiging kunnen zien maar ook als een kans", zegt Anne-Wil Maris van de Zuiderwaterlinie. Want met het te verwachten compensatiegeld voor de natuurschade zou ook het fort weer hersteld kunnen worden

Reimerswaal boven water

De verdronken stad Reimerswaal (ook wel Rommerswael of Reymerswael genoemd) ligt bijna vier eeuwen begraven onder de slikken bij de Oesterdam en Bergse Diepsluis. De komende jaren komt ze letterlijk en figuurlijk weer boven water.

De ondertekening van de Europese subsidietoekenning.

Van links naar rechts: Anne-Wil Maris en de wethouders Peter Hoek (Tholen), Letty Demmers (Bergen op Zoom) en Maurice Remery (Steenbergen).

Daarvoor is vandaag met Europees geld een begin gemaakt, zegt de Thoolse wethouder Kees Hoek. De subsidie is volgens hem niet voldoende om de gehele stad weer zichtbaar te maken, maar met het plaatsen van 'beleefpunten' op de Oesterdam is al een begin. De fundamenten van de stad zijn redelijk goed bewaard, blijkt uit archeologisch onderzoek, en liggen dicht aan de oppervlakte. Soms komt bij eb ook muurwerk tevoorschijn.

Zeemansverhalen

In de volksverhalen komt de ondergang van de verdronken stad regelmatig terug. Zo is er de legende van de zeemeermin of zeeheks, die voorspelde dat de stad zou vergaan omdat de stedelingen hun rijkdommen niet wilden delen. In werkelijkheid is de bodemdaling het gevolg van de dijkdoorbraken. In 1530 ging het omliggende Land van Reimerswaal ten onder en in 1632 vertrokken de laatste bewoners uit de ruïnes van de stad. In het Bergse Vastenavendfeest is Wana de 'heks van Reimerswaal' die jaarlijks het einde van de Vastenavond inluidt bij het vallen van de kraai. En het zeewezen komt ook terug in het gemeentewapen van Steenbergen; op de toren van het Markiezenhof prijkt een zeeridder als variant van de zeemeermin.

Aangenaam...

Mijn naam is Koen Brakenhoff. Sinds half december 2023 ben ik actief als kwartiermaker verzelfstandiging bij het Markiezenhof.

Met het team, waar Claartje Rijkers de dagelijkse leiding over heeft, bereiden wij ons voor op verzelfstandiging in 2025. Als zelfstandige stichting hebben wij straks meer slagkracht, onafhankelijk van de gemeente. Zo kunnen we gemakkelijker extern geld aantrekken, op een andere manier met partners samenwerken en worden we meer weer- en wendbaar. Voor de zomer wil ik het ondernemingsplan klaar hebben.

Het ondernemingsplan maken we samen, als Markiezenhof-team en met onze partners zoals de Vrienden. Inmiddels heeft een eerste gesprek met het bestuur al plaatsgevonden. Zodra de grote lijn staat, delen we de koers ook graag met onze Vrienden. Voor het zover is, gaat er nog heel wat water door de Grebbe.

De firma Keldermans was de drijvende kracht achter de bouw van het Markiezenhof rond 1485. Een twintigtal jaren later realiseerden zij het Hof van Busleyden in Mechelen. Dit stadspaleis was de afgelopen twee en een half jaar een van mijn werkplekken. Het Markiezenhof voelt dus heel vertrouwd. Voor ik mijn zelfstandige start maakte was ik onder andere hoofd marketing bij het Mauritshuis en werkte ik bij Opera Ballet Vlaanderen. Recent deed ik opdrachten bij o.a. het Kröller-Müller Museum, Theater Rotterdam en DPG Media.

Met mijn echtgenoot woon ik in Leiden, in een huis dat wij zelf hebben gebouwd. We wachten vol spanning op de komst van een puppy, die hopelijk deze zomer al mee kan op onze zeilboot. Onze favoriete zeilgebieden zijn de kust en de Scheldedelta. Bij tijd en wijle meren wij ook aan in Bergen op Zoom, al doet de ligging van de haven weinig vermoeden van de pracht van de vesting.

Op woensdag en donderdag ben ik te vinden in Bergen op Zoom. Om maandag en dinsdag werk ik voor de Anne Frank Stichting als programmamanager bezoek en impact. Tot snel!

Wat de Zeeridder zag

Spannende tijden zijn het...

Dat mijn lichaam – half mens, half vis – werd vastgeklonken aan een ijzeren pin op een torenspits is al een tijd geleden. Mijn ledematen werden stram en hard, ik verstijfde van top tot staart en voelde me diep van binnen steeds holler worden. Mijn bestaan verdween toen uit mijn lichaam, maar ik kreeg er een dun laagje bladgoud voor terug.

Dat ik de elementen voor het eerst weer met een ongekennde energie in mijn kleine weerbarstige lijf

voelde samensmelten, is nu ook al een paar jaar geleden. Maar er ontstonden verbindingen die mijn ziel nieuw leven inbliezen en mijn lichaam deden groeien. Want de tijd bleek gekomen om te spreken over de verhalen die ik decennialang vanaf mijn plek hoog in de lucht voorbij zag komen.

Spannende tijden zijn het. Want die verhalen krijgen binnenkort werkelijk een plek binnen de muren van het stadspaleis. Ik sta te popelen om ze iedereen te vertellen! Tot binnenkort dus!

De Zeeridder

COLOFON

Jaargang 5 - maart 2024 **1**

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Stichting Vrienden van het Markiezenhof.

Teksten/foto's/vormgeving

Uitgevoerd door bestuursleden
Sichting Vrienden van het Markiezenhof.

Bestuur

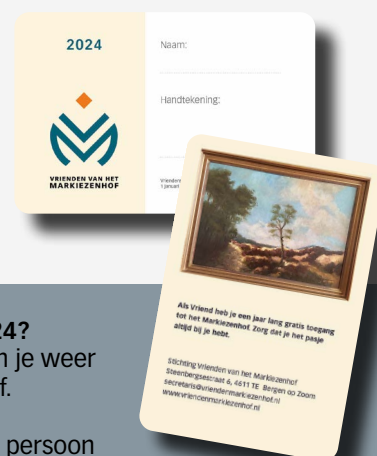
Marie-José Bakker, Joost Eykman,
Marlies van Lier, Berry Mulder,
Helène van Oorscot, Han Verbeem,
Ward Warmoeskerken.

Secretariaat

vriendenmarkiezenhof@gmail.com
06 29 34 76 06

Word ook vriend

Als Vriend van het Markiezenhof steun je het museum en heb je gratis toegang tot het gebouw. Je wordt jaarlijks uitgenodigd voor de Vriendenavond met lezingen en presentaties met aansluitend een drankje en hapje. Daarnaast ondersteunen we het Markiezenhof door het schenken en in bruikleen geven van vele museale objecten.

Ben je al vriend en heb je al betaald voor 2024?

Dan heb je het vriendenpasje al in je bezit en kun je weer iedere dag genieten van het mooie Markiezenhof.

Vergeten te betalen? Donatie bedraagt €25,- per persoon (meer mag ook natuurlijk).

Rekeningnummer NL65 INGB0 003450498 t.n.v. Stg Vrienden van het Markiezenhof. Maak snel je donatie over en je pasje komt eraan.

Marie-José Bakker,
Secretaris Vrienden van het Markiezenhof